

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський університет імені Бориса Грінченка
Освітня програма	2773 Право
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	081 Право

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

21.05.2021 р.

Справа № 0596/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 08 "Право" у складі:

Наталія Оніщенко – головуєчий,
Беніцький Андрій Сергійович,
Ващенко Юлія В`ячеславівна,
Волошин Юрій Олексійович,
Гуржій Тарас Олександрович,
Дроздов Олександр Михайлович,
Зверев Євген Олександрович,
Коструба Анатолій Володимирович,
Лариса Шумна,
Мочульська Марта Євгенівна,
Торбас Олександр Олександрович,
Шепітько Михайло Валерійович,

за участі запрошених осіб:

Сергієнко Наталія Артурівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2773
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Експертна група у звіті про результати акредитаційної експертизи в Київському університеті імені Бориса Грінченка (далі – Університет) констатує, що реального залучення здобувачів до оновлення освітньої програми «Право» не було (із посиланнями на інформацію засідань студентського самоврядування факультету права та міжнародних відносин та засідань кафедри публічного та приватного права). Університетом було надано пояснення, що здобувачі освіти мають можливість ставити свої питання та висловлювати пропозиції щодо змісту ОП на відповідних засіданнях вченої ради факультету. Випускова кафедра систематично проводить анкетування серед здобувачів освіти та організовує онлайн-зустрічі, що підтверджено відповідними протоколами (та долучено до наданих Університетом пояснень). Крім того, Університет констатує, що таку інформацію ЕГ під час акредитаційної експертизи не вимагала. Здійснений аналіз документів, які надано Університетом у вигляді пояснень до звіту ЕГ показав, що здобувачі освіти залучаються до обговорення та оновлення ОП на всіх етапах, які передбачені механізмами та локальними нормами Університету на належному рівні.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ЕГ було висловлено думку, що зміст ОП має не зовсім чітку структуру. Також, ЕГ висловив припущення, що реалізація вибірковості дисциплін у вигляді тематичних блоків (відповідно до «спеціалізації») не в повній мірі сприяє індивідуальній освітній траєкторії здобувачів. ГЕР проаналізовано зміст ОП 2017 та 2020 років, нормативні документи Університету, інформацію на офіційному сайті Університету, зміст робочих програм навчальних дисциплін за даною ОП, пояснення Університету до звіту ЕГ та інші супровідні документи і встановлено наступне. ОП є структурованою, та збалансованою, взаємопов'язаність ОК визначено структурно-логічною схемою, у т.ч. логічною схемою та повним обґрунтуванням реалізації вибірковості дисциплін у вигляді тематичних блоків «Правове забезпечення комунального врядування» та Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання» (додаток 1 до ОП). Крім того, в ОП кожен блок детально описано з висвітленням додаткових компетентностей та ПРН (крім встановлених стандартом) і визначають конкретні напрями поглибленого вивчення ОК профільного (тематичного) циклу. ГЕР відзначає позитивно такий підхід Університету до формування змісту ОП та не може погодитись із думкою ЕГ, яка в свою чергу не була достатньо обґрунтованою.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ЕГ було рекомендовано Університету збільшити кількість кредитів на вивчення окремих фундаментальних ОК (конституційне право – 4 кредити, кримінальне право – 6 кредитів, адміністративне право – 5 кредитів, адміністративне судочинство – 4 кредити). ГЕР проаналізував зміст ОП в частині цих ОК, пояснення Університету, РПНД та встановив наступне. Зміст ОК сформовано на достатньому рівні і може забезпечити формування у здобувачів освіти всіх визначених загальних та фахових компетентностей, а також забезпечити досягнення визначених ПРН. Слід відзначити, що пропозицій та зауважень до змісту ОП в частині цих ОК від заінтересованих сторін в Університеті не зафіксовано. Крім того, ГЕР звертає увагу, що назви ОК, обсяги та їх розподіл в межах логічної послідовності є автономією Університету.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ЕГ вважає, що поряд з вибірковими блоками дисциплін здобувачі мають можливість обрати третій блок з загального каталогу навчальних дисциплін і цей принцип не є логічним. Проте ГЕР констатує, що процедура забезпечення права здобувачів на вільний вибір дисциплін в Університеті насамперед регламентується Положенням про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами Університету, яке затверджено наказом від 25.11.2016 № 642 (<https://tinyurl.com/kubg-select>). Крім того, Університетом дуже розширено продемонстровано механізми реалізації права здобувачів на вибір навчальних дисциплін (зокрема у відомостях само оцінювання). Вибір тематичного блоку (40 кредитів ЄКТС) та вибір з каталогу дисциплін (20 кредитів ЄКТС), що в сумі становить 60 кредитів ЄКТС. Каталог вибіркових дисциплін формується щороку з оновленням не менш ніж на 30%. Визначені робочою групою вибіркові навчальні дисципліни рекомендуються вченою радою факультету. НПП, які є авторами вибіркових дисциплін, що увійшли до переліку, створюють їх опис у вкладці «Каталог курсів» в електронному навчальному середовищі Університету. Наведене перевіряється НМЦ стандартизації та якості освіти. Відбувається інформування студентів з порядком, термінами і особливостями формування груп для вивчення вибіркових дисциплін. Вибір спеціалізованого блоку дисциплін підтверджується власноруч написаною студентом заявою (заява-1) на ім'я декана факультету. Вибір дисциплін з затвердженого переліку (каталогу курсів) здійснюється студентом в системі електронного навчання Університету (студент встановлює відмітку у полі «Мій вибір остаточний»: що вважається поданням заяви-2 на вивчення вибіркових дисциплін). ГЕР вважає позитивним цифровізацію обрання та безпосередньо підтвердження такого обрання дисциплін здобувачами Університету. Додатково слід відмітити, що така процедура є зрозумілою всім учасникам освітнього процесу в Університеті і в повному обсязі задовольняє формування індивідуальної траєкторії навчання для здобувачів Університету. Зокрема цей факт підтверджено ЕГ та зафіксовано в звіті. Виходячи з вищевикладеного, ГЕР не погоджується із думкою ЕГ щодо нелогічності механізму додаткового вибору дисциплін з каталогу і вважає надані рекомендації ЕГ Університету змістовно необґрунтованими.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

не застосовується

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів ОП «Право» Університету за дуальною формою не здійснюється. Факт зазначено Університетом у відомостях само оцінювання та підтверджено ЕГ. Проте ЕГ рекомендує Університету розробити та прийняти положення, яке буде врегульовувати питання пов'язані з порядком організації та проведення дуального навчання. ГЕР не погоджується із твердженням ЕГ щодо розроблення та впровадження такого положення в Університеті. Слід зазначити, що на законодавчому рівні не передбачено обов'язковості впровадження в ЗВО дуальної форми здобуття освіти. Якщо Університетом не здійснюється підготовка здобувачів за дуальною формою, то локальні нормативні документи та процедури з цього питання не можуть бути реалізовані в освітньому процесі Університету.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Попри детально описаний механізм про представлення інформації щодо цілей, змісту та ПРН ОП, порядку та критеріїв оцінювання в межах освітніх компонентів ЕГ рекомендує Університету спростити РПНД в частині обсягу за змістом. ГЕР детально проаналізовано надану Університетом інформацію (відомості самооцінювання, РПНД, тощо). ГЕР констатує, що РПНД розроблені Університетом відповідно до Методичних рекомендацій з розроблення РПНД (наказ від 25.05.2018 № 359) та в повному обсязі висвітлюють всі обов'язкові складові. РПНД мають вичерпну структуру, опис НД, характеристики відповідно до визначених змістовних модулів, структуру НД, тематичне наповнення, види робіт (за якими буде оцінюватись рівень досягнення РН), форми контролю, критерії оцінювання, література тощо. Слід відзначити позитивно впровадження фіксації пролонгації в РПНД у вигляді перезатвердження, а також наявність навчально-методичної картки, в якій детально представлено інформацію про розподілення максимальної кількості балів в розрізі форм навчання, видів робіт, контрольних заходів тощо, які може отримати здобувач освіти за ОП «Право». Крім того, ГЕР наголошує, що питання визначення обсягу, змісту та наповнення РПНД розглядається суто в межах автономії Університету.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час

реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Під час аналізу сайту та документів Університету ЕГ виявила випадок конфлікту між викладачем та здобувачем ОП «Право» (Гуц Н. Г., Довгополий Є.) та вважає прихованим цей факт на момент проведення акредитаційної експертизи. Дійсно Університетом не було висвітлено у відомостях самооцінювання такого випадку. Проте, під час експертизи здобувачі пояснили ЕГ, що конфлікт було врегульовано мирним шляхом. З цього приводу Університетом надано детальні пояснення. Університетом констатовано, що ситуація мала місце в січні 2020 року і була вирішена в межах правового поля. Ні гарант ОП, ні НПП, які були присутні на експертизі не були долучені до вирішення цієї ситуації. Ситуація розглядалась спеціальною комісією та органом студентського самоврядування факультету. Крім того, гарант ОП (Сергієнко Н.А.) була призначена в червні 2020 року, коли ситуація була вже вирішена. Слід звернути увагу, що протоколи студентського самоврядування факультету (зокрема і протокол розгляду цієї ситуації) знаходяться у відкритому доступі на сторінці факультету. Університет констатує, що ЕГ були надані всі необхідні пояснення та додаткові документи (а також завантажено в електронний кабінет гаранта). Додаткових питань у ЕГ не виникало. ГЕР вважає за необхідне висловити Університету рекомендації щодо оптимізації моніторингу та фіксації таких випадків на локальному рівні (наприклад, ведення реєстру/журналу виявлених конфліктних ситуацій), а також активізувати роз'яснювальну роботу серед академічної спільноти щодо виявлення та врегулювання конфліктних ситуацій відповідно до запроваджених в Університеті політик та процедур.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЕГ констатує, що нову редакцію ОП «Право» (2020) було затверджено Вченою радою Університету 24.09.2020 року. Проте сама ОП вводиться в дію з 01.09.2020 року. Крім того, ЕГ зазначає, що в Університеті відсутні чіткі, нормативно закріплені терміни перегляду та оновлення ОП. Проте, ЕГ зазначає, що підстави перегляду та оновлення ОП визначені в розділі 4 методичних рекомендацій з розроблення ОП Університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_206_29.03.2018.pdf).

Університетом надано пояснення, що відповідно до строків зарахування у 2020 році, які встановлені Умовами прийому на навчання до ЗВО зі змінами, які затверджено МОН (за рахунок бюджету – 5 вересня) та безпосередньо строків початку навчання в Університеті у 2020 році (з 01 жовтня), що підтверджено інформацією з Єдиної державної електронної бази з питань освіти, здобувачі Університету розпочали навчання вже за затвердженою ОП у новій редакції. Тому, ГЕР не вважає значним недоліком встановлену «технічну» дату введення в дію ОП ніж її затвердження (яку висвітлено на титульному аркуші ОП). Додатково слід звернути увагу, що в самому наказі Університету від 24.09.2020 №540, яким затверджено ОП зазначено (дослівно) «для вступників 2020 року», а конкретна дата введення в дію відсутня. Стосовно зауваження ЕГ щодо відсутності в Університеті нормативно закріплених термінів перегляду та оновлення ОП, ГЕР звертає увагу, що Університетом надано детальні пояснення з приводу механізмів та процедур перегляду ОП (у т. ч. спираючись на зазначені Методичні рекомендації). Здійснений аналіз представлених Університетом документів показав наступне. ОП було оновлено згідно з визначеними підставами (приведення у відповідність до стандарту ВО, стратегії розвитку Університету, врахування пропозицій заінтересованих сторін). Також, внесення змін до ОП відбувається в Університеті за обґрунтованим поданням проектної групи, погодженим з НМЦ стандартизації освіти на підставі прийнятих рішень вченої ради факультету. Такий практику розгляду проектів ОП ГЕР відзначає позитивно. В свою чергу ГЕР, не вважає цей факт підставою для зниження оцінки за критерієм та рекомендує розглянути можливість визначення систематичності перегляду ОП з метою більш ефективного реагування на надані пропозиції та зауваження від заінтересованих сторін (за наявності).

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як

партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЕГ констатує, що здобувачі ОП «Право» засвідчили свою долученість по перегляду ОП шляхом проведення онлайн-зустрічей з гарантом ОП, участі у вчених радах факультету та Університету. Проте ЕГ зазначає, що здобувачі не були залучені до засідань кафедри, на яких розглядалися питання внесення змін до ОП. Слід звернути увагу, що участь здобувачів у засіданнях кафедр нормативно не передбачено, зокрема відповідним Положенням про кафедру Університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/polozhennia_kafedra_03_01_17.pdf). Крім того, в Університеті існує практика проведення зустрічей НПП, адміністрації, керівництва структурних підрозділів зі здобувачами та представниками органів студентського самоврядування. На таких зустрічах всі учасники мають змогу висловити свої пропозиції та зауваження у т.ч. щодо перегляду змісту ОП, що безпосередньо фіксується та береться до уваги під час перегляду ОП і висвітлюється прийнятими рішеннями на засіданнях кафедри, факультету тощо.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Під час спілкування ЕГ із роботодавцями було встановлено (на думку ЕГ) низьку обізнаність роботодавців щодо змісту ОП. GER з'ясовано, що Університетом надано детальні пояснення із документальним підтвердженням систематичного залучення роботодавців до перегляду ОП (світлина на сайті університету про проведення круглих столів, лекцій, майстер-класів для здобувачів ОП «Право» (наприклад <https://kubg.edu.ua/struktura/pidrozdili/yurydychna-klinika-astreya/zakhody/6908-vi-kruhlyi-stil-do-tyzhnia-prava-i-dnia-zahalnoi-deklaratsii-prav-liudynu-prava-liudynu-v-suchasnykh-umovakh-rozbudovy-hromadianskoho-suspilstva-v-ukraini.html>), протоколи засідань кафедри та факультету тощо). Разом з тим, GER позитивно відзначає створення 17.12.2020 Ради роботодавців (зокрема на факультеті секції з права, у кількості 5 осіб) та безпосереднє розроблення в Університеті політик і процедур функціонування такої Ради як дорадчо-консультаційного органу. GER вважає, що замученість роботодавців до перегляду ОП в університеті відбувається на достатньому рівні. Враховуючи думку ЕГ GER рекомендує Університету актуалізувати співпрацю із роботодавцями в межах встановлених процедур та плану роботи Ради роботодавців із подальшим оприлюдненням результатів на офіційному сайті Університету та факультету.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (GER)

Рівень В

Обґрунтування GER

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Активізувати діяльність щодо обговорення, урахування позицій та потреб (за наявності) заінтересованих сторін стосовно обсягу та змістовності програмних результатів навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Здійснити моніторинг (аналіз) змісту ОП «Право» на предмет відповідності обсягу ОК (у кредитах ЄКТС) задекларованому змісту в РПНД.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Активізувати роботу Університету в напрямку залучення здобувачів до програм академічної мобільності міжнародного характеру.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Проаналізувати РПНД на предмет оновлення списку використаних джерел, у разі виявлення недоліків здійснити оновлення РПНД в частині відповідного розділу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Посилити роботу щодо популяризації серед здобувачів ОП «Право» питань академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Актуалізувати залучення професіоналів-практиків до реалізації освітнього процесу за ОП «Право».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Посилити роз'яснювальну роботу серед академічної спільноти щодо виявлення та врегулювання конфліктних ситуацій відповідно до запроваджених в Університеті політик та процедур.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

- Розглянути можливість визначення систематичності перегляду ОП з метою більш ефективного реагування на надані пропозиції та зауваження від заінтересованих сторін (за наявності). - Актуалізувати співпрацю із роботодавцями в межах встановлених процедур та плану роботи Ради роботодавців із подальшим оприлюдненням результатів на офіційному сайті Університету та факультету.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Актуалізувати інформацію на офіційному сайті факультету про результати проведених опитувань, моніторингів за ОП «Право» з метою доведення до заінтересованих сторін.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

Онщенко Наталія Миколаївна